

**«ХИЖА ВІЛЬЯМА ПОЛА ЯНГА.
РОЗМОВА ІЗ ЧИТАЧЕМ І БОГОМ».**

Рецензійні роздуми доктора філософських наук М. Черенкова

Невідомий автор пише книжку про малопопулярного сьогодні Бога. Мало хто міг передбачити успіх. А тепер майже кожен чув про цей роман і дискусії навколо нього.

Успіх «Хижі» можна пояснити тільки так — люди втомилися від традиційних розмов про Бога, від релігійних систем і церковних бюрократій, але не припинили думати про Нього, звертатися до Нього, сперечатися з Ним, перейматися вічними питаннями. Виявилося, що в пострелігійному і постхристиянському світі Бог аж ніяк не помер, бо ж застаріли й вмерли тільки образи, звичні слова й стереотипи.

Книжка обурює надмірною сміливістю думки, радикалізмом поставлених питань, непідробністю виражених переживань. Упродовж лічених місяців блукання світом вона викликала різку критику теологів, але водночас знайшла визнання величезної аудиторії простих, нерелігійних людей. Російський переклад, виданий минулого року, має підзаголовок «Розмова з Богом». Уперше книжка, на обкладинці якої згаданий Бог, стала бестселером у пострадянських країнах. Те, чого не вдавалося здійснити проповідникам усіх християнських Церков, легко, без зусиль і активних кампаній зробила художня книжка. Автор розповідає історію про людину й Бога, до якої запрошує читача. Пол Янг розмовляє з Господом про людину, а водночас також і про Бога з людиною-читачем. Те, що викладено в тексті міг би висловити майже кожен із нас. Такий авторський задум робить усіх нас активними учасниками розповіді. Релігійні традиціоналісти й далекі від християнства люди залучаються до дискусії, яку породжує текст. Ніхто не погоджується з усім, але всі погоджуються з чимось важливим.

Феномен «Хижі» засвідчив ріст попиту на правдивість, щирість, відкритість у розмовах про Бога. Займенники, що вказують на Бога, у тексті подані з маленької букви, а це незвично для вітчизняного читача. Сам автор пояснює це тим, що він описує Бога зблизька, а не здалеку; Бога, доступного й втіленого в людині котрий не потребує прописних літер і протокольних церемоній.

Щоб уникнути непорозумінь, скажу: книжка написана не для теологів. Пол Янг писав її для своїх дітей. Інакше автор, без сумніву, оминув би гострі кути, суперечливі висловлювання, ухилився б від можливих атак. Ідеї Янга надто вразливі для критики. Теологічна невизначеність, блукання думки на межі, де християнство вже закінчується або тільки починається, дають лише загальні орієнтири на шляху. Для тих, хто звик мандрувати впорядкованими автострадами, неясностей у книжці досить багато. Однак герой шукає відповіді

не на магістральних дорогах і не в залах мегацерков, а на заметених снігом стежинках, в закинутій хижі.

Як і більшість нинішніх книголюбів, я не купую книжок із відповідями або книжок правильних, де все зрозуміло ще з першої сторінки. Пол Янг мудро залишає місце для таємниці й знімає запитальну напругу. Те, що робить книжку вразливою, стало її перевагою. Книжка в позитивному значенні еретична, саме ересь стимулює пошук, диспути, пробуджує Церкву з дрімоти. Але коли це й ересь, то автор на ній не наполягає. Він лише передав словами пережите, відчуте. Якби герой залишився в *Хижі* ще хоча б на один день, невідомо, якого повороту міг би зазнати сюжет, про якіще одкровення ми б дізналися. Придиратися можна тоді, коли автор виводить суму теології зі своєї власної думки або власного досвіду. Цього в Пола Янга немає. Схоластична, кабінетна теологія програє перед художнім твором. Але «Хижка» виграє не завдяки своїй теологічній правильності, а з причини нечуваного завзяття, яке так любить Бог. Як і в часи Йова, правильні теологи ризикують почути: «...ви не говорили слушного про Мене, як раб Мій Йов» (Йов 42:8).

Віддам належне автору, та все ж зазначу: «Хижку» вирізняють не стільки достоїнства тексту, скільки співзвучність із часом і настроями сучасників. Цього не можна було б досягти письменницькою працею, Полу Янгу була дарована здібність висловити дух часу, накопичені хвилюючі запитання, невгамовну тугу за справжнім Богом. Адже в кожного — своя трагедія й своя *хижа*, в якій можна зустрітися з Господом.

Книжка Янга — текст вторинний і не самодостатній. Щоб зрозуміти численні запитання й думки автора, необхідно читати Біблію. «Хижка» відсилає до першоджерела, без зв'язку з яким вона ні до чого не зобов'язуватиме й залишиться нікому не зрозумілою алегорією.